

ЭНТСИЭЛИИ

• Нам улууһун хаһыата • 1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ •

киннар 5 га сиргэ хортуппуй ыспыттар.

Спиридон Шамаев дьэ кэргэттэрэ барыанна буолар физалиһы, помидору үүннэрэр. Саҥа дьизэлэрин үс сыл туппунттар. Манна хаһаайын өйү-санаатын, дууһатын уурбута арылхайдык көстөр. Ол курдук дьэ ис өттө бэртик онгоһуллубут, үөһэ этээскэ тахсар кирилизэ бэйэтэ тимир тутуһар сыналаах. Онтукабыт кыһыллан онгоһуллубут кэрэ-дыкти ойуулаах. Спиридон Титовичтаах помидордарын кыра дьааһыктарга дьаарыстаан уурбунттар. Күп-күөх уонна сүрдээх бөдөн помидордар үүммүтүтүн көрөөт Президент «Холбос» мань атыылаһан ыларыгар соруйда. Сүөһүнү эгин кыстатарга улахан хотон наада. Бу эмиэ биир сүрүн проблема. Мухинарга да, Куличкиннарга да, Шамаевтарга да бу боппурус бэрт сытытык турар. Шамаевтар быйыл 9 x 10 м. эиннээх хотону тутар санаалаахтар.

Хатырык нэһилиэтин олохтооҕо Иннокентий Осипов дьэ кэргэттэрэ 2 боруода ынахтаахтар, убаһа, сибииньэ, ынах этин атыылаан ииттинэллэр. Үөһэ 170 гектардаах оттуур ходоһалаахтар. 208 тыһ. солк. толору комплекстаах «Синтай» кытай тракторын ылбыттар. Трактордара китаец курдук кыра уонна, ити омукар ыкурдук, үлэһитэ да бэрт. Ол курдук Иннокентий Васильевич тракторын 120 лиитэртүнэ запровакалаан 30 тонна оту оттообут. Онон, кэтэх хаһаайыстыбалаах дьонго сөптөөх техника эбит диир түмүккэ кэлибит.

Ольга Ивановна Кириллина оҕуруот аһын 24 араас көрүгүн, хаппыстаны, моркубу, дыяны, тыканы үүннэрэр. Бэйэтэ 4 төбө сүөһүлээх. Мантан көстөрүн курдук, дьон үлэһитин санаата туюх да хара баһаам. Хайдах үлэлирибиттэн ыал байылыат буолуута бүүс-бүтүнүү тутулуктаабын өйдөөн эрэбит. Кэнники сылларга судаарыстыба иитимни буолуу үгэстэннэ. Хотоммун тут, гааспын киллэр, аһылыгынан хааччый, оччотугар эрэн биэрэр кууруссаһын эгингин баһар көрүөхпүт-иитиэхпит диир дьон эмиэ бааллар. Республика Президент Михаил Николаев бу үлэһити ыалларга сырыыта кинилэр үлэлэрин-хамнастарын өссө тэрээһиннээхтик, көдүүстээхтик ыталларыгар көмөлөһүөҕү диэммит эрэнэбит, арба, өйдөөн эттэххэ бу ыалларга хас биридиилэригэр 2000 кууруссаны иитэргэ соруннулар. Мань сөргэ «Холбос» респотребсоюз оҕуруот аһын үүннэрэр дьонго аванса харчытын биэриэхтээгин туһунан Президент бэйэтин санаатын эттэ.

II. СИТИЙИНИ ХААЧЫСТЫБА ЧИНЧЭТИН

Аппаанытаағы саҥа эргин киниэ үлэтин сағалаан эрэр. Президент кэлэн сылдыһытыгар манна үс атыһыт баара. Биһиги болдротобутун лаппыга тардыллыбыт балык арааһа ылла. Кырдыаҕас атыһылааччы сөһөргииринин балыгын «Стинол» морозильникка харайар эбит. Эргин дьизитигэр уот баар, сотору гаас холбонуох курдук. Онон ичигэс бөҕө буолуохтаах. Манна маһаһыннартан билигин «Байылыат» эрэ үлэлиир. «Туймаада-лизинг» тэрилтэ маһаһына буолан манна иитиллэр кыыл аһылыга атыһылар. Мань сөргэ парикмахерскай, ас буһарар, атаһаһын улларар кыра сыахтар үлэлиэхтээхтэр. Маньаха барытыгар предприниматель Иван Вестафьев предпринимательство министрствоттан 150 тыһ. солк. суумалаах кредит ылбыт. Улууһаағы экономика управлениета түһэртит сыаналарынан атыһыттарга биир

«ҮЛЭБИТ БЫСТАР МӨЛТӨХ», — диір ПРЕЗИДЕНТ

аһаҕас миэстэ иһин 45 солк., оттон сабыылаах миэстэлэргэ 1,5 тыһ. солк. төлөбүр олохтоммут.

Модут олохтооҕо Василий Колесов улууска да, республикага да биир бастыг тимир ууһун быһыһынан биллэр. Кини килиэп буһарар тимир оһохтору, духовкалары, хоско ититэр системалары оҕорор. Килиэп буһарар оһохторун дьон барыта сөргийэр. Бу сайылыкка да, окко да, булка да сылдыар дьоммутугар сүрдээһин наадалаах оһохтор. Онон республика Президент Михаил Николаев Өлүөхүмэ курдук ыраах сиргэ анаан манник оһохтору оҕорору сакаастырга «Холбос» респотребсоюз предсдателитер Василий Кашкинча сорууда түһэрдэ. Ону таһынан «Туймаада» ФАПК иһигэр оҕоруу сакаастыг сорук турда. Биһиги таһарбытын хаачыстыбалаахтык оҕорорго дуулуһуохтаахпыт. Онон Василий Кузьмыч оҕоһуктары кырааскалыгыгар, таһарынай көрүгүнүүрүгэр, оһохторугар температура көрдөрөр градусниктары туруоратыгар сүбэлибит.

III. ТУОРАТЫЛЛАХ ИТЭБЭСТЭР

Күн бүтүүтэ республика Президент Хатырык нэһилиэтин активын, улуус общественноһын кытары көрсүстэ. Хатырык нэһилиэтигэр сылдан кини ыал экономикага хас биридии бэйэбитигэр анаан туһуламмытын бэлиэтээтэ. Улуус общественноһын кытары көрсүһүгү Саха Республикатын оҕо уонна дьэ кэргэнгэ комитетын председателэ А.А. Пахомов биридии ыалынан үлэ сөргөһүлүбүтэ ийди. Ырыһынак киһи кыаһын чачы арыһар. Ол иһин биһиги хас биридиибит дохуоттаах буолуутун туһугар төбөбүтүн сыһына үлэлирибит ирдэнэр. Республика үрдүнэн быйыл «Тыа ыала-2000» дьэ конкурсе биллэриллбит. Ахсынныга тыа сириг бастыг ыала быһаарыллыахтаах. Мань сөргэ ыал экономикаһын, чөл ологу тарҕатар бастыг журналистарга конкурс ытыллар. «Оскуола 2000» дьэ республиканскай дьаарбанка ытыллыбит. Түөлбэнэн үлэ күүскэ барыахтаах. Чөл олоххо республика дьон-сэргэтэ үксэ ылсан үлэлээн эрэр үөрүүлээх. Ол курдук Таатта Чөркөөр биир эр арыгыны иһэр киһи хаалбыт. В.Х. Кашкин «Холбос» респотребсоюз үлэтин күннээҕи боппуруостарыгар тохтоото. Нэһилиэһиңгэ харчынан утары төлөөһүн эһил өссө күүһүрүөхтээгин эттэ. «Туймаада» ФАПК президентэ Д.А. Нотосов олохтоох нэһиликтэр өттүлэригэр сөптөөх үлэ барбатаһын түмүгэр түргэнник ситэр салаалары нэһилиэһиңгэ тарҕаты мөлтөһүн ыйда. Ол курдук куораттар кэлбит массына сүөкэмэккэ иккитэ төннүбүт. Тыа сиригэр кооперация, аренда боппуруостара кимнээгэр сытытык тураллар. Президент бу да сырытыгар көстөрүнэн тыа сиригэр кооперация сүрдээх наадалаах эбит. Ким копалкалаах, ким трактордаах, ким стоговозтаах бииргэ түмсөн, кооперация тэринэн үлэлээтэхтирин эрэ табыгастаах. Сүөһүлээх дьонго эмиэ оннук принцип олохтоһуохтаах. Ол курдук сүөһүлэрин бари бииргэ холбоон кооператив харчытыгар бостуук штатын тэрийиэхтэрин сөп. Көрсүһүүгэ гаас, туораах сизмэ уо да боппуруостар турдулар. Н.А. Кириллин оскуола-ларга ити кэмигэр бэриллибэтин

түмүгэр оҕолор балаһан ыйын 1 күнүттэн ыла тоҕо үөрэммэтэриг бэлиэтээтэ. Мань таһынан Хатырык нэһилиэтин баһылыга Е.Н. Собакин оттук маска сыана намтаабат дуо дьэ ыйытта. Бастакы боппуруска эпийэти улуус баһылыгын эбээһинэһин толорооччу А.Н. Ядреев оҕолор хомуур үлэтигэр кытталлар дьэ эпийэттээтэ. Иккис боппуруска СР Президентэ М.Е. Николаев оттук мас сыаната намтатыллыбатын эттэ. Президент кыаһырдыхтына эрэ гаас Хатырыкка киллэриллэн сөбүн, Дьокуускайга дьэ ахсаанын 25 бырыһыана эрэ гааһынан хааччылыгытын быһаарда. Туораах сизмэ атыһылар уонна атыһылыр сыаната быһылына дуо дьэ боппуруска үл министрствотын үлэһитэ продовольственной сизмэҕэ 4,40 солк. (НДС-таах), фуражнай сизмэҕэ 4 солк. буолла дьэ хардарда. Онон нэһилиэһиңгэ бурдук киллэтин оҕорон таһаарааччылартан 4 солк. атыһылаахтаах. «Нам» ФАПК генеральнай директор Н.П. Наумов үбүлээһин чачы кэмигэр оҕоһуллар буоллар дьэ баҕа санаатын эттэ. Онуоха минфин үлэһити хортуппуй соҕруопкатын харчыта бу нэдиэлэҕэ хамсыага дьэ эрэннэрдэ. II Хомустаах баһылыга П.Е. Тарскай распадник улахан теплицата наадалааһын эттэ. Дьоммут дыһа, тыква эгин үүннэрэн истэхтиринэ күһүн кэлэн хаалар. Дьон хара хаптаһыны үүннэрэригэр питомник оҕорор туһалаах. Улуспо председателэ М.И. Протопопов контуруоллуур органныр бэрээдэктиргэ сүбэлээтэ. Тоҕо диэтэргит кинилэр кыра сыһантан да сылтаан эрэйдииллэр диэтэ кини. Быйыл улуспо таһарын эргийэр 36 мөл. солк. былааннанар. Бу биир эрэ тэрилтэ көрдөрүүтэ. Оттон Президент улуска таһар эргийэр төһөтүн туһунан ыйыппытыгар сөптөөх эпийэт булдуллубута. Таастаах баһылыга Д.Д. Пахомов нэһилиэк быйыл 340 кууруссаны ылбытын иһитиннэрдэ. Эһин 300 кууруссаны ылар. Нэһилиэккэ үүт завода аһылар кыага суох. Суол суох. Былырын муостаны «Учур» фирма оҕорбут. Билигин аны суол-иис үлэһиттэрэ кэлэн муостаҕа буор куталларын күүтэллэр. Аатырбыт «Синтай» кытай трактора колеялаах ойуурга бэрт эрйинэн айанныр эбит. Мань сөргэ үөрэхтээһин, чөл ологу сайыннары боппуруостара эмиэ турдулар. Ол курдук В.Р. Кутуков английскай тылы үөрэти сөптөөгөр, кыыс зйгэтигэр суолта бэриллиэхтээгэр. 12-с кылааска оҕо дьарыктаах, үлэлээх буоларыгар, идири таларыгар тохтоото. II Хомустаах баһылыга П.Е. Тарскай эдэр ыалларга 500 тыһ. солк. кредит биэриэххэ наадатын ыйда. Оҕолоннохторун аайы 100-түү тыһ. сотон иһиэххэ наада дьэ дьону күлүлэрэн настыранныаларын көтөхтө. Мань таһынан 6-7 оҕолохторго пособиены улаатыннарары, дьизэлэри кэмигэр сылыты, тимир суол иһэр буоллаһына электрчка кэлиэн наадатын, Арбын сайынны өттүгэр транспортнай проблематын быһаарар наадалааһын туһунан санаалар истилиннилэр. Түмүк тылы аҕа баһылык М.Е. Николаев ылла. Кини этэринэн 875 мөл. нэһилиэһиңгэ Европа Саха сиригээгэр арыгыны аҕыйахтык иһэр. Президент улуска учараттаах сырыыта көрдөрбүтүнэн үлэбит быстар мөлтөх. Быйылы - ас-

пыт үөрэх дьылыгар олимпиадаларга Россияга омук тылыгар биһиги Сахабыт сириг оҕолоро бастабыттар. Ону таһынан оҕолорбут «Азия оҕолоро» дьэ дьойдулар икки ардыларынаагы күрэхтэһиңгэ спорт баһыйар өттүгэр тэһнээхтэрин булбатахтар. Бичакка баар энергиятын туһаныахта. «2000 сылга - 2000 үтүө дьыала» хамсаһын иһинэн тыа сиригэр оскуола-лар спортсаалаларынан, инвентарынан хааччылынылар. Алтынны ортотугар диэри физкультураны таһырдыа үөрэтэргэ кыах баар. Биир оҕо оскуолага үөрэнэр кэмигэр сылга 14,5 тыһ. чааһы биэрэр. Оттон авторскай оскуола-ларга ити үлүгүрдээх бириэмэҕэ оҕолор быдан элбэх билини ылаллар. Оно кылаас дьэ суох, оҕолор араас саастаах группаларынан үөрэнэллэр. Бичакты өй-санаа, эт-хаан өттүнэн иһпэллэп. Ол иһин буруйбут, эпийэтинэспит күнтэн күн элбии турар. Быйыл Хатырык орто оскуолатын 20 оҕо үлэһит буоллаһына, кинилэртэн үһэ эрэ үрдүк үөрэхкэ кийрибит. Мань Президент толору брак дьэ быһаарда.

Уопсай намтаһын түмүгэ баар. Кырдыаҕас, урут улууһу өрө тарпыт дьоммут билигин сааһыран общественно олоххо кыттар кыахтара мөлтүүр, кинилэри солбуһар саҥа дьон суохтары кэриэтэ. Ону аһан Президент эһиги намнар түмсүүгүт суох, аһа дохуотун туһугар чачы үлэлээбэккит дьэ мөбөн-этэн сағарда. Бу сылларга баһылыктар анамтит буоланнар үлэлэрин көрдөрбүтүлэр, онон кинилэри быһбардыр системаҕа кийриэххэ дьэ Президент эттэ. Республикага онгоһуллар бордуюхсуйа 95 бырыһыана промышленнай тэриятэлэртэн тахсар. Чурапчылар курдук тыа хаһаайыстыбатынан тоҕо дьарыгарбаппыты дьэ сизрдээх ыйыгыты турда. Чурапчыга баар кооператив быйыл эти киһилэтин Москва биир рестораныгар 300 солк. иһин атыһылаабыт. Уопсайа кинилэр онно 3 центнер эти батарбыттар. Үлэҕэ критерий баар буолуохтаах. Урут колхозтаахтарга ирдэбил, нуорма олохтоно. Ону дохуоттаахтык үлэлирибит туһугар туһаныахта буоллаҕа дии. Кооперация боппуруоһа эмиэ таарылына. Сиртэн Амма улууһа билигин бурдукка 21 центнери ылан иһэр, биһиги 7-8 эрэ центнердээхпит. Президент сыаналыгынан сизмэбит олох кэһтибит.

IV. ТҮМҮКТЭР

Күн сағалаһыта отой киһэһиниңгэ диэри биһиги Президентэ мөүлүлэрибиттэн атыны билбэтибит. Ити сөптөөх. Эппиккэ дылы кыһаллыбат эрэ киһи мөхпөт. Дьон сүрдээһин үлэлиэн бағарар. Ону сөпкө тэрийиэххэ, кэмигэр көүдүлүүххэ наада. Манна сүрүн эпийэтинэс баһылыктарга дағаны, чуолаан толорооччуларга дағаны, хас биридии дьэ кэргэнгэ дағаны сытар. Онон бэйэ-бэйэбитин сэнэспэккэ, баар балаһыаньытан хайдах тахсабыт дьэ сөбүлээһэ-ама-лаһа, көмөлөсүһэ сырттаһытына эрэ табыллар. Баар итэбэстэри туоратыаххайың.

Кирилл ЧЕРЕПАНОВ

Улуу с хаһыатын 65 сылын көрсө

КЭҢИИЛЭЭХ ЫАЛДЬЫТ ТЭНЭ

Улууспут хаһыата «Энсиэли» 65 сааһын туолар. Хайдахтаах курдук үөрүүнүй, санаа көтөбүллүүтэй?! Хаһыат страницаларыттан дьон-сэргэ олоһун, кини кэрэ историятын билэбит. Үгүс көлүөнэ бэйэтин саастылааһын мөссүөнэ, үлэтэ-хамнаһа, майгына, нуруот олоһун историята - манна бааллар. Таптыр Наммыт сайдан, үүнэн иһэр кэскил эмиз хаһыат страницаларыгар кэпсэнэр. Хаһыат сибизһэй нүөмэрин ыллаах ахсын эйигин сылаас, дыкити эйиһи кууһар. Ити курдук биһиэхэ барыбытыгар хаһыаппыт кэһиилээх ыалдьыт тэнэ күндү, кэрэхсэбиллээх.

Хаһыакка суруйар дьон ахсаана элбии турар. Хаһыат уонна кини үлэһиттэрэ олоһу кытта сибээстэрэ кэһиир. Хаһыат ааһааччыга кэпсиир темата баай, дириг. Ол иһин ааһааччы үүнэр, сайдар, киэн билиинэн сибиллэнэр.

Ити да иһин-буолуо, мин Нам орто оскуолатын 9-с кылааһыгар үөрэнэ сылдьан «Колхоз сирдьитэ» хаһыакка суруйар буолбутум. Редакция үлэһиттэрэ - Сивцев Х.П. (редактор), Захаров Г.И. (эпизиттир секретарь) типограрфия дьэитигэр үлэһиттэрэ. Убайдарым балтылара Мотя бу дьэини көрөн-харайан олороро. Киниэхэ чэй иһээри сылдьарым. Кэллэх аайы дьонум суруйа олорор буолаллара. Санаабар, кинилэртан ордук суруксут дьон суохтарын курдук. Ол курдук мин ымсырабын. Испэр манньк суруйбут киһи олус да үчүгэй буолуо этэ дии саныырым. Харлампи Павлович сүбэлээһининэн оскуола олоһуттан ыстатыаа орто суруйар буолбутум. Дэлби көннөрөн, тылын-өһүн тупсаран, сааһылаан хам-тум таһаараллара. Ыстатыаа ааппын көрөн олус үөрэрим. 1953 сыллаахха кулун тутар 27 күнүгэр «Учууталга» уонна «Каракум» диин хоһооннорум бэчээттэммиттэрэ. Үөрүүбүттэн ырыанан сылдьар тэнэ буолбутум. Хаһыаппыт ол саана икки балаһанан нэдиэлээх иккитэ тахсара. Колхоз, оройуон сонунна, партия уураахтара үрдэ суох элбэхтэрэ. Итилер быыстарыгар ыстатыаа, хоһоонум бэчээттэнэрэ чэхчы үчүгэй дыһала этэ. Биридэ гонорар диин 45 солкуобайы биэрдилэр. Олус да үөрбүтүм. Олорор ордук саныыр буолбуттара.

Автор быһыытынан көннөрү суруйуу уонна хаһыат үлэһитэ дииһинэр адьас туспа өйдөбүллэрин Уус-Алдан оройуонун хаһыатыгар эпизиттир секретарынан үлэлээн билбитим. Ыстатыаны кытаат, тахса охсорун күүтэбит, эбэтэр адыһах матырыйаалы бэчээттэтээт элбэһи онорбут курдук сананабыт. Онон ылбычча хаһыатчыт буола охсубаккын. Үгүс кумаарыны марайдаан, бириэмэ бөрөбүн «сиэтэн» дьон тэһинэн суруйар идэни баһылааххын сөп. Хаһыат үлэһиттэрэ үлэ бөрөнү көрөллөр. Сааһыламматах тыл-өс, санаа этиллибит матырыйаалын күнү күнүктээн көрөн үлэлэһэбин. Ол үрдүнэн, баһар, санаа хоту табыллыа суоһа турда. Опыттаах киһи суруйара көрөн көннөрөн оноророго чэпчэки буолааччы. «Колхоз сирдьитэ», «Ленин суола», «Энсиэли» хаһыаттарга син балаача активнайдык кытынным уонна кыттабын. Хаһыат олоһум быстыбат ситимэ. Кэһиикки сылларга элбэхтик суруйабын.

1999 сылга улуус 200 сылыгар анаан үгүс матырыйаалы хаһыаппар бэчээттэттим. Улуус историятын сырдатыыга баһаам киһи үлэлээтэ. Олор истэригэр «Никоольскай кыргыһытын мөккүөрдөөх түгэннэрэ» диин ыстатыаа элбэх кэпсэтиини туруорбута. Ол үчүгэй. Историческай докумуоннарга олоһурап, билигини наука таһымыгар суруллубута дии саныыбын. Хаһыакка суруйуу киһини өрө көтөбөр, элбэһи билэргэ күһэйэр. Ааһааччы билбэтин билэ сатыырга кыһалларын. Онон суруйар да киһи, ааһааччы да тэһнэ үүнэр, сайдар. Хаһыат сабыдыаллыыр хайысхата итиннэ көстөр. Дьэ ити иһин сыллата хаһыакка сурутар киһи ахсаана эбиллэ турар. Ыал барыта дараны хаһыаттаах буолара үчүгэй.

«Энсиэли» хаһыат ааһааччыларын уонна сыраалаах, дыанырдаах үлэлээх хаһыат үлэһиттэрин дьонуннаах событиенан - 65 сыл туолуутунан эһэрдэлибин, барыгытыгар ситиһини, доруобуйаны баһарабын.

Георгий КРИВОШАПКИН,
1999 сыл улуус бастынн обшественнай корреспондента,
РФ Журналистарын соһун чилиэнэ

бырабылманһыта мизэрэни ылы-ахтаах.

ЧОЛБОН. ТЫЛБААС.
ЧООРУОС.
5.9.1937 с.

**ҮСПҮЙҮӨННӨР,
ДИБЭРСЭЭННӨР,
КҮОРҔАЛЛААЧЫЛАР
МИЭТЭТТЕРИН УОННА
НЬЫМАЛАРЫН
ҮӨРЭТИИТТЭН**

ХАТЫРЫК «Кыһыл-Талаһа» холхуостаахтарын уопсай мунһаһар, атырдыах ыйын 29 күнүгэр «Атын омуртар эрэспиздэкиир җорганнарын уонна кинилэр троскиескай бухааринскай аагаантуураларын сорох миэтэттерин уонна ньымаларын туһунан, ону кытта утары биһиги охсуһар сорукпут» — диин даклат турда.

Даклааччыт — ОПК инструуктара т. Ваабылап Л. Нь. бэрт чуолкайдык, кэрэхсэтиилээхтик дакылаатын онордо.

Холхуостаахтар бэксэ чуумпуран олоһон, сэргээлээн иһитилэр. Мунһах бу боппуроска сүрдээх көтөбүллүүлээхтик барда. 41 боппуруоһу ыһыттылар, кэпсэтиигэ 6 киһи тыл эттэ.

Тыл этээчилэр (т. Баһылайап С. у. д. а.) тыа сирдэригэр — холхуостарга үспүйөннүүр үлэ суох буолуо диин сорох сыһаа өйдүүр табаарыстар утары сэрэтэллэр уонна холхуостарга үлэттэн күрэнээчилэр, холхуоһу утары араас холтору тарҕатааччылар ити барыта үспүйөннээһингэ туһалырын уонна өстөөхтөр ханап, хайтах киирэллэрин билэр — кыраһы буолуохтааһы, үспүйөннэри дибэрсээннэри куордаллааччылары төрөөбүт дойду сирэйттэн сатаан үүрүөхтээри кэпсиилэр.

Э. МАКАРАП.
29.11.1938 с.

**БЭЧЭЭККЭ СУРУТУУНУ
ЫТАЛЛАР**

2 ХОМУСТААХ. 1У кылаастаах начаалынай оскуолатыгар т. Дьэндэрэгийнскэй М. В. (учуутал) үөрэнээчилэр отторлоругар бэчээккэ сурутууну ыһта.

Ол курдук «Кыым» хаһыакка 1 экс., «ЭБ» хаһыакка 3 экс., «ХС» хаһыакка 7 экс. уонна «ББ» хаһыакка 40 экс. сурунан ылан ааһаллар. Сурутуу тиһигин быспакка бара турар.

М. С. ВОРОТӨПӨӨП.
14.11.1938 с.

**ХОЛХУОҺУНАЙ ОЛОХ
ДЬӨЛЛӨӨБҮТ СҮӨДЭРЭ**

1 МОДУТ, Вольсэбиник холхуос биир бастын удаарынньыга т. Түмэппизэйп Сүөдэр холхуос борьусубуостубатыгар үчүгэйдик үлэлээбитин түмүгэр кэргэннэрини 1287 көлөһүн күннэнэ.

Быһылгы дьылаааха холхуостаахтар өлгөмүк үүнэрбит дохуоттарын үлэһитин барыллаан көрдүлэр. Маныаха т. Түмэппизэйп 140 буут бурдугу, 52 сыраһа оту, 43 киилэ арыһы уонна 1004 солк. хаччынан дохуоту ылар буолла.

Т. Түмэппизэйп холхуоһунай олохтон дьолломмутун бэйэтин махтаһын улуу Стаалинҕа ыһтар. Сордох чөлгийэ сайдыбыт собизтискэй дойдуга эрэ — үлэ чизэ, хайһал, геруойустуба дьылаата буолла — Мин, Стаалинскай Конститууссийанан хааччылыбыт үлэлиир прааппын чистээхтик толордум, толоро да туруом. Бу түмүгэр мин олоһум култуурунай, сэнис ыал олоһу буолан кизркэйдэ — диин Түмэппизэйп бэйэтин үөрүүтүн кылаастык кэпсээтэ.

УСТҮҮНЭП У. М.
29.9.1938 с.

**«КЫҢЫЛ ДЭРИЭБИНЭ»
ХОЛХУОС
СУДААРЫСТЫБАННАЙ
ЭБЭСЭТЭЛИСТИВЭТИН
ТОЛОРДО**

ХАТЫН-АРЫЫ. «Кыһыл Дэриэбинэ» холхуос балаһан ыйын 9 күнүгэр 129 сент. сизэмни туттаран, сизэмэ судаарыстыбаннай төлөбүрүн 100 ыһ. толордо. Билигин МТС үлэтигэр нотуур төлөбүрү кутан эрэллэр.

Атырдыах ыйын 20 күнүгэр үүт судаарыстыбаннай эбэсэтелистибетин 100 ыһ. кутта. Маны таһынан «Сойуус-Суолатара» 70 туон оту оттуурга дуогабардаспытын толордо.

Дь. БӨЛУСТҮКҮӨП.
2.6.1938 с.

**СОКУОННЬУКАП
САТАЛЛААХ САЛАЛТАТА**

2 ХОМУСТААХ «Буойун» холхуоска ыһыы үлэтэ бүтэрин кытта, Сокуонньукап Киргизлэй Уйбаанабыс салалтатынан, маһы саһа булан, тизэй биир саһа массына сарайын, биир эргэ сарайы уонна биир отут ыһах киирэр, тэлэтинньиктээх тиип аһаардаах хотону онордулар.

БОППУОК Ы. С.

**ДЬӨГҮӨР КУРДУК
ҮЛЭЛИЭХХЭ**

ТААСТААХ нэһилиэгэр 1935 сыл анараа өттүгэр комсомуол суоһа, арай Оргунуоп Дьөгүөр Сэмэнабыс комсомуолга саһа киирбитэ. Онтон ыла Дьөгүөр бэйэтин билиитин үрдэтэргэ сорук туруорунан үөрэнэр, хаһыат ааһан билиитин кэһэтэр. Дьөгүөр бэйэтин билиитин үрдэтинэн эрэ буолбакка ыччаттар отторлоругар үлэни ыһтар. Ыччаттары коммунисты тыһына иитэри, Лиэнин — Стаалин паартыйаларыгар мунгура суох бэринилээх буолалларын иһин үлэни ыһтар. Ол үлэтин түмүгэр быһыл тохсонньу ыйтан ыла сэттэ эдэр ыччат комсомуолга киирдилэр.

Билигин «Өктөөп-Уота» холхуостааһы комсомуол маһнайгы сүһүөх тэрилтэтигэр саһа үс ыччат комсомуолга киирдилэр.

Дьөгүөр комсомуол тэрилтэтин кэксээтэ бастын ыччаттарынан ханһырын-элбириин туһунан үлэни ыһтарга соруктанар.

СУРКУОП Х. Х.
22.2.1939 с.

**МИН ЫТЫК ИЗЬИМ —
БАЙЫАННАЙ СУЛУОСПА**

Мин 1937 с. Саһа байыаннай оскуолаһа үөрэнэ киирбитим. Үөрөһүм бириэмэтигэр ханһык да мизэр сэмэ диин ылбатаһым. Хата мин үчүгэйдик үөрэним түмүгэр командьыртан уонна ньаачаалыньыктартан 11 төгүл махтаһ ылбытым. 3 төгүл оскуолаттан бириэмийэ ылбытым.

Мин бары тизмэлэргэ үчүгэйдик үөрөнөрим. Уһулуччу ордуктук таактика уонна ытыгы өттүнэн билэрим. Ол курдук, 1938 с. муус устар 25 күнүнээһи республиканскай хайһыар сьыссытыгар 300 киһилээх куэрэхтэһииттэн мин 1 мизтэни ылбытым.

1938 сылга балаһан ыйын 13 күнүгэр стаһаанабыс аатын ылан оскуолаһын бүтэрбитим. Мин саһа байыаннай оскуолатын үчүгэйдик бүтэрбиһинэн киэн туттабын. Билигин оройуоннай байыаннай инспиэктэринэн үлэлээн эрэбин.

«Кыһыл ыһахсыт» холхуоска 2 куруһуогу салайабын, санһаа-тыйатын 7 төгүл ыһтытым.

Боросилапты ытааччылары «ПВХО» сначуоктаахтары иитэлээн таһаары — мин ытык изьим.

**ОБКА млаадсай командира
КҮҮЛЭЙЭП Х. Л.**
15.4.1939 с.

**БЭЧЭЭККЭ СУРУТУУ
ХАМАҔАТТА, Ленин аатынан**

холхуоска өйдөтүүлээх-маассабай үлэһэн бэчээккэ сурутуу киэнник баран эрэр. «Кыымга» 45 экс., «Эдэр Вольсэбиниккэ» 25 экс., «ХС» 65 экс., «ББ» 30 экс., «СИ» 5 экс. суруттардылар. Маны таһынан араас сурунаалларга сурунулар.

М. Дь. СОЛУОМАП.
18.5.1939 с.

**«КОММУНА СЭМЭН»
ХОЛХУОСКА**

МАЙМАҔА. «Коммуна Сэмэн» холхуоска ыам ыйын 12-15 күннэригэр 24,12 гаа хорутулунна, 26,5 култибаатарданна, 54,94 бараналланна, 22,69 гаа ыһылынна. Бараналаһынтан ыһыы улаханньык хаалан иһэр. Бу маны бэрт түргэнник туоратыаха наада.

Т. Науумап Ньук. Бөг. күннээһи үлэтин нуорматын 240 ыһ. толорор. Т. Кандараатийап Ньук. Уйб. хоруйууга 118 ыһ., Кандараатийап Кассийаан хоруйууга 118 ыһ. толороллор.

Күннээһи үлэлэрин нуормаларын толорбот дьоннор бааллар. Холубур: Дьаакыбылап Байбал баранаһа нуорматын 63 ыһ. толорор. Култуурунай-маассабай үлэ мөлгөхтүк барар. Агитаатар т. Обуутап М. отууга тахсан дорьонноох ааһылары, бэсиздэлэри ыһпат.

БОППУОК Ө. Х.
1939 с.

**«КЫҢЫЛ БАРТЫСААН»
ХОЛХУОСКА**

Ыам ыйын 12-16 күннэригэр 76,28 гаа сирэ хорутулунна, 152 гаа бараналланна, 17 гаа диискабайданна, 74 гаа култиваатарданна, 103 гаа ыһылынна. Ыһыы хонуутугар барыта 60 киһи үлэлиир. БСК(6)П 18 сийэһин уураахтарыттан уонна ыһыы үлэтин туһунан бэсиздэлэр, даклаттар, дорьонноох ааһылар буоллулар. 1 төгүл «Чаһылдан» хаһыат таһыта. Т. т. Нохуоркун Миит. Уйб., Өлөксүйэйп Тиит Байб. ат булуугунан 1,20 гаа онугар 1,81 гааны хоруйдулар, күннээһи нуормаларын 160 ыһ. толордулар. Т. Сипсэбэ М. Нь. уонна Оргунуоба Б. Л. 1,5 гаа онугар 2,77 гааны бараналаатылар, 184 ыһ. толордулар. 9 эрээтээх т сийэлкэтинэн Сипсэп Миит. Ох. күннээһи нуорматын 100 ыһ. ыһан толордо. Трактарийн т. Дьэкиимэп Лэг. Кирг. «ХТС» трактарынан 13,14 гааны култибаатарданан нуорматын 132,5 ыһ. толордо. Т. Оргунуоп «ЧТС» трактарынан күннээһи нуорматын 103 ыһ., Сипсэп Дьөг. Көст. «ЧТС» трактарынан култибаатардааһыһына нуорматын 106,5 ыһ. толордо. Т. Борокуоппайап Ө. Х. «ХТС» трактарынан нуорматын 113,5 ыһ. толордо.

УЙБАНЫАП. ОХУЛУОКАП.
30.6.1939 с.

СУОЛОНӨБҮУТУТТАН

Оройуон үрдүнэн судаарыстыбаннай суол оноһуута мөлгөхтүк барар. Вэс ыйын 15 күнүнээһи сибидиэннэ көрдөрүүттүнэн, киһи күнэ 20 ыһ., келө күнэ 19 ыһ. эрэ туолла. Тэрийиһи үлэ сөптөөхтүк барар сирдэригэр Маймаһа, П Хо-мустаах, Куһаһан Ыал нэһилиэгэригэр уонна Ньукуолускай салиньэтигэр суол оноһуутун сыллааһы былаанһын толордулар.

Сорох нэһилиэгэр баһаанһа диири суол оноһуутугар анаммыт бастаһааннай састааптаах биригэдэлэринэн үлэһэ туруна иликтэр. Хатыһ Арыһ, Смиидт аатынан холхуос суол оноһуутугар 5 киһини анаабыта, онтон 3 киһитэ үлэһэ тахсыбыттары араатта. 2 киһи баһаанһа диири үлэһэ тахсыбакка сылдьаллар. Маныаха холхуос прэдсэдээтэлэ сөптөөх дьаһалы ылаһа наада.

КУОЛАҔАП.
30.7.1939 с.

**БАЙЫАННАЙ
ЭБЭЭЙНЭСПИН
ЧИЭСТЭЭХТИК ТОЛОРУОМ**

Биһиги хас биридди эдэр собизтэскэй ыччаттар байыаннай тизэникэни баһылыһырга халбанһаабат ытыгы изэспит буолар.

Мин бу соругу толорон, 1934 сыллаахха Саһаар таас чоһун бырамыслаганһыгар үлэһи сылдьаммын Лиэнэ өрүһү өрө өксийөн кэлэммин приссыпка көрдөрбүтүм. Миигин байыаннай үөрэххэ ылар буолбуттарыгар улахан дьоллообунан ааһыммытым. 1935 сыллаахха Саһа Нассионалнай Байыаннай оскуолатыгар үөрэнэ киирбитим. 1935 сылга байыаннай оскуолаһа үчүгэйдик үөрэммитим иһин, СКСК комсомуол 15 саһа туолуутугар бочуотунай грааматанан наһараадалабыта. Үчүгэйдик үөрэнэр буоламмын хас да төгүл хайһылы ыһыһан үөрэхпин бүтэрбитим. Дьэ мантан ылата Рабуочай Бааһынай Кыһыл Аармыйатын саһпаас командирин аатын сүкпүтүм.

Хас биридди саһпаас командирдар үөрэммит үөрөһи дьанырдаахтык үлэлээн дакаастаахтаахпыт. Байыаннай тизэникэни баһылааһымыт биһиги сүһүк улахан сорукпутунан буолар. Ол иһин манһык эһэһээтелистибени ыһыһабын: — Осуобийаһиим үлэтин туох баар күүспүн ууран, тупсарга. Осуобийаһиим маһнайгы сүһүөх тэрилтэһин үлэһитин төрдүттэн тупсарыам. Боросилапты ытыгы түөрүйэтин билбит, туйгун ытааччылары иитэлиэм. Холхуостаахтар отторлоругар ПВХО уонна ытыгы куруһуоктары тэрийэн, 20 боросилапскай ытааччылары, 30 ПВХО сначуокистары иитэлээн таһаартыам.

ЭРЭХЭЛЭЭҔЭП Л. Л.
Осуобийаһиим оройуоннааһы сбиэһтэ

1935 «ЭНЦИЭЛИ» 2000

**ДАСПЫТ КҮН-ДЬЫЛ АРАҔАС
СЭБИРДЭХТЭРЭ...**

Хаһыат страницаларынан аһан

ЛИКБИЭС БОРУОНУТТАН

Талэгрэмэнэн Нам оройуоннааһы комсомол комитетын секретарыгар т. Барааскапка

Эһиги ыһырыгытын ыһыһабыт. Оройуоннай мунһааха дьүүлэстибит, онно 190 комсомол сырытта.

Киэг дьүүлэһиини ыһтан эрэбит, бастагы тэрилтэлэргэ, ликбиэс оскуолаһарыгар. Дьүүлэһи матырыйаалын буостанан ыһытабыт.

Көбүтүһүү бэрэбиэркэтин бастагы соруогун олунһу ототун диики, иккис бэрэбиэркэни ыам ыйын оттоугар ыһталыһырга быһаардыбыт.

Эһиги оройуонһа хайдах баран иһэрин биллэрин. Уус аллан

ор. комс-н ком-н сэкэрэтээрэ Хабырылайап.

18.4.1937 с.

**УОПСАСТЫБАННАЙ БАС
БИЛИНИ ХАРЫСТЫАХХА**

1 ҮӨДЭЙ. Сталин аатынан холхуос хонуутун биригээдэтин биригээһиэр Дьэндэрэйп Өлөксөй Мэхээлэйэбис туппут сэбиттэн-сэбиргэлиттэн, холхуос уопсастыбаннай соссиалиескай бас билиитигэр эпизитэ суох дьалаһа быһыһыттан, 5 боһа, 5 парана бостуруонка, 1 ат сыраһата, 2 өтүү сүтэн хаалбыттар. Дьэндэрэйп Ө. М. итилэри булар өттүгэр туох да кыһамһытын уурбат.

Бу курдук холхуос уопсастыбаннай соссиалиескай бас билиитигэр эпизитэ суох дьалаһа быһыытыгар Дьэндэрэйпкэ холхуос

Программа ТВ с 11-го по 17-е сентября

11 сентября, понедельник

ОРТ
 До 15.00- профилактика
 15.00 Новости.
 15.20 Мультсериал "Вокруг света за 80 дней"
 15.45 Звездный час
 16.10 "...До шестнадцати и старше"
 16.45 Вкусные истории
 16.55 Сериал "Вавилонская башня"
 18.00 Новости (с сурдопереводом)
 18.20 Клуб "Белый попугай"
 19.05 "Ералаш"
 19.15 Погода
 19.20 Фильм "Ко мне, Мухтар!"
 21.00 Время
 21.45 Сериал "Тысячелетие"
 22.40 "Чайф-Ф. 15 лет. Все только начинается"
 00.10 Время футбола
 00.55 Новости
 01.20 Сериал "Майк Хаммер: Горячий лед"

РТР
Канал "Россия"
 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
 06.15, 06.30, 07.30, 07.50, 08.40, 09.20 "Доброе утро, Россия!"
 06.20, 08.30 Семейные новости
 07.35 "Дежурная часть"
 09.35 "Новые ковчег". Мультсериал
 10.00 Сериал "Мануэла"
 11.00 Вести
 11.35 Сериал "Санта-Барбара"
 12.30 Трансляция богослужения из Храма Христа Спасителя
 13.30 "Марьяна роцца"
 14.00 Вести
 14.35 Сериал "Черная жемчужина"
 15.25 Сериал "Богатые и знаменитые"
 16.20 Сериал "Простые истины"
 17.00 Вести
 17.30 Сам себе режиссер
 18.00 Сериал "Графиня де Монсоро"
 19.00 Сериал "Комиссар Рекс"
 20.00 Вести
 20.30 "Дежурная часть"
ЯКУТСК
 20.50 "Саха сирэ-Якутия"
 21.10 Реклама
 21.20 "Сарыал"
 21.50 Северные эскизы
 22.45 Любимые мелодии
Канал "Россия"
 23.00 Сериал "Следствие ведут знатоки"
 00.40 Русское лото
 01.20 "Формула скорости"

3-я программа Канал "Россия"
 20.50 Сериал "История любви"

12 сентября, вторник

ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро"
 09.00 Новости
 09.20 "Вавилонская башня". Сериал
 11.25 "Песня года"
 12.00 Новости
 12.15 Телеканал "Добрый день"
 13.25 "На ножах". Сериал
 14.30 Программа "Вместе"
 15.00 Новости
 15.20 Мультсериал "Охотники за привидениями"
 15.45 Царь горы
 16.10 "...До шестнадцати и старше"
 16.45 Вкусные истории
 16.55 "Вавилонская башня". Сериал
 18.00 Новости (с сурдопереводом)
 18.15 Здесь и сейчас
 18.30 Комедия "Дамы пригласают кавалеров"
 20.00 Погода
 20.05 Жди меня
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время
 21.50 Сериал "Полная безопасность"
 22.45 Детектив "Сфера" или 10 миллиардов серебряников
 23.30 Фильм "Нашествие - 2000"

РТР
Канал "Россия"
 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
 06.15, 06.30, 07.50, 08.50 "Доброе утро, Россия!"
 06.20 Семейные новости
 07.30 Подробности
 07.40, 09.15 Черным по белому
 08.30 "Москва-Минск"
 09.20 "Дежурная часть"
 09.35 "Приключения Папируса". Мультсериал
 10.00 "Мануэла". Телесериал
 11.00 Вести
 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал
 12.30 "Что хочет женщина"
 13.00 Новая "Старая квартира"
 14.00 Вести
 14.30 "Черная жемчужина". Телесериал
 15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал
 16.25 "Простые истины". Телесериал
 17.00 Вести
 17.30 Мелодрама "Кольцо"
 19.00 "История любви". Телесериал
 20.00 Вести
 20.30 Подробности
ЯКУТСК
 20.55 "Саха сирэ-Якутия"
 21.15 Реклама
 21.25 "Якутскэнерго: Проблемы. Задачи. Перспективы"
 21.55 Тыя сирэ
 22.25 "Элэй Боотур суолунан..."
 22.55 Видеозарисовка
Канал "Россия"
 23.00 Вести
 23.30 После "Вестей"
 23.40 Фильм "Золотые перья Генсека"
 00.00 "Дежурная часть"
 00.10 Мужчина и женщина
 01.00 Горячая десятка

3-я программа Канал "Россия"
 20.55 Детектив "Убийство на Ждановской".
 22.40 Фильм "Золотые перья Генсека"

13 сентября, среда

ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро"
 09.00 Новости
 09.20 "Вавилонская башня". Сериал
 10.20 Пока все дома
 10.55 Жди меня
 11.35 "Песня года"
 12.00 Новости
 12.15 Телеканал "Добрый день"
 13.20 "На ножах". Сериал
 14.25 Программа "Вместе"
 15.00 Новости
 15.20 Мультсериал "Охотники за привидениями"
 15.45 Зов джунглей
 16.10 "...До шестнадцати и старше"
 16.45 Вкусные истории
 16.55 "Вавилонская башня". Сериал
 18.00 Новости (с сурдопереводом)
 18.15 Здесь и сейчас
 18.30 Наследники Степана Бандеры
 18.45 Погода
 18.50 Триллер "Виндзорский протокол"
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время
 21.50 Сериал "Полная безопасность"
 22.45 Как это было
 23.30 Программа "Цивилизация"
 00.00 Сериал "Темные небеса"
 01.00 Новости

РТР
Канал "Россия"
 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
 06.15, 06.30, 07.50, 08.40 "Доброе утро, Россия!"
 06.20, 08.30 Семейные новости
 07.30 Подробности
 07.40, 09.15 Черным по белому
 09.20 "Дежурная часть"
 09.35 "Приключения Папируса". Мультсериал
 10.00 "Мануэла". Телесериал
 11.00 Вести
 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал
 12.30 "Что хочет женщина"
 13.00 Новая "Старая квартира"
 14.00 Вести
 14.30 "Черная жемчужина". Телесериал
 15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал
 16.25 "Простые истины". Телесериал
 17.00 Вести
 17.30 Мелодрама "Калейдоскоп"
 19.00 "История любви". Телесериал
 20.00 Вести
 20.30 Подробности
ЯКУТСК
 20.55 "Саха сирэ-Якутия"
 21.15 Реклама
 21.25 "Кэм"
 21.55 "Якутские зарницы"
 22.45 Любимые мелодии
Канал "Россия"
 23.00 Вести
 23.30 После "Вестей"
 23.40 "Дежурная часть"
 23.50 "И дольше века..."
 00.35 Фильм "Я была на Марсе"
 02.05 "Формула скорости"

3-я программа Канал "Россия"
 20.55 Фильм "Смертельная гонка"

14 сентября, четверг

ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро"
 09.00 Новости
 09.20 "Вавилонская башня". Сериал
 10.20 "Женские истории"
 10.50 Человек и закон (с сурдопереводом)
 11.35 "Песня года"
 12.00 Новости
 12.15 Телеканал "Добрый день"
 13.20 "На ножах". Сериал
 14.25 Программа "Вместе"
 15.00 Новости
 15.20 Мультсериал "Охотники за привидениями"
 15.45 Программа "100%"
 16.10 "...До шестнадцати и старше"
 16.45 Вкусные истории
 16.55 "Вавилонская башня". Сериал
 18.00 Новости (с сурдопереводом)
 18.15 Здесь и сейчас
 18.30 Золото Карелина
 18.55 Погода
 19.00 Фильм "Перехват"
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время
 21.50 Сериал "Полная безопасность"
 22.45 Программа "Другие берега"
 23.40 Новости
 23.55 Песня года
 00.40 Сериал "Темные небеса"

РТР
Канал "Россия"
 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
 06.15, 06.30, 07.50, 08.40 "Доброе утро, Россия!"
 06.20, 08.30 Семейные новости
 07.30 Подробности
 07.40, 09.15 Черным по белому
 09.20 "Дежурная часть"
 09.35 "Приключения Папируса". Мультсериал
 10.00 "Мануэла". Телесериал
 11.00 Вести
 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал
 12.30 "Что хочет женщина"
 13.00 Новая "Старая квартира"
 14.00 Вести
 14.30 "Черная жемчужина". Телесериал
 15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал
 16.25 "Простые истины". Телесериал
 17.00 Вести
 17.30 Мелодрама "Один раз в жизни"
 19.00 "История любви". Телесериал
 20.00 Вести
 20.30 Подробности
ЯКУТСК
 20.55 "Саха сирэ-Якутия"
 21.15 Реклама
 21.25 100 лет со связью
 22.10 "62-я параллель"
 22.35 П.В.Ксенофонтов уонна конфедералистар партиядара
Канал "Россия"
 23.00 Вести
 23.30 После "Вестей"
 23.40 "Дежурная часть"
 23.50 Детектив "Инспектор Лаварден"

3-я программа Канал "Россия"
 20.55 Мелодрама "Поезд до Бруклина"

15 сентября, пятница

ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро"
 09.00 Новости
 09.20 "Вавилонская башня". Сериал
 10.20 "Смехопанорама"
 10.50 "В поисках утраченного"
 11.30 "Песня года"
 12.00 Новости
 12.15 Телеканал "Добрый день"
 13.30 "На ножах". Сериал
 14.30 Программа "Вместе"
 15.00 Новости
 15.20 КВН-2000
 16.55 "Вавилонская башня". Сериал
 18.00 Новости (с сурдопереводом)
 18.20 Джентльмен-шоу
 18.45 Здесь и сейчас
 18.55 Человек и закон
 19.35 Погода
 19.40 Поле чудес
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время
 21.50 Детектив "Пьянящий яд"
 23.45 Новости
 00.00 Венецианский кинофестиваль в "Тихом доме" Сергея Шолохова
 00.30 Фильм "Завтрак нагишом"

РТР
Канал "Россия"
 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
 06.15, 06.30, 07.50, 08.40 "Доброе утро, Россия!"
 06.20 Семейные новости
 07.30 Подробности
 07.40, 09.15 Черным по белому
 08.30 "Тысяча и один день"
 09.20 "Дежурная часть"
 09.35 "Приключения Папируса". Мультсериал
 10.00 "Мануэла". Телесериал
 11.00 Вести
 11.30 Драма "Я сама"
 13.00 Новая "Старая квартира"
 14.00 Вести
 14.35 "Черная жемчужина". Телесериал
 15.30 "Богатые и знаменитые". Телесериал
 16.25 Башня
 17.00 Вести
 17.30 Торжественное открытие XXVII-х летних Олимпийских игр в Сиднее
 20.00 Вести
 20.30 Подробности
ЯКУТСК
 20.55 "Саха сирэ-Якутия"
 21.15 Реклама
 21.25 Геван
 21.45 Служба 02
 21.55 "Ураа%хай саха". Видеофильм
 22.40 Видеозарисовка
Канал "Россия"
 22.45 "Дежурная часть"
 23.00 Вести
 23.30 После "Вестей"
 23.40 Торжественное открытие XXVII-х летних Олимпийских игр в Сиднее
 01.40 "Формула скорости"

3-я программа Канал "Россия"
 20.55 Фильм "Танго на два голоса"

16 сентября, суббота

ОРТ
 08.00 Новости
 08.15 Слово пастыря
 08.30 Сериал "Все путешествия команды Кусто"
 09.20 "Играй, гармонь любимая!"
 09.50 Мультсеанс
 10.10 Смак
 10.30 Спасатели
 11.00 "С легким паром!"
 11.35 Утренняя почта
 12.10 Фильм "Свидание с молодостью"
 13.50 История одного шедевра
 14.05 Сериал "Горец"
 15.00 Новости
 15.10 На XXVII Олимпийских играх
 17.25 Документальный детектив
 18.00 Новости (с сурдопереводом)
 18.15 "Женские истории"
 18.45 "Ералаш"
 19.00 Комедия "Трое мужчин и маленькая леди"
 21.00 Время
 21.45 Триллер "Внутреннее расследование"
 23.50 На XXVII Олимпийских играх

РТР
Канал "Россия"
 07.30 "Диалоги о рыбалке"
 08.00 Фильм "Жизнь и удивительные приключения Робинзона Крузо"
 09.30 "Приключения Папируса". Мультсериал
 09.55 Прогноз погоды
 10.00 "Доброе утро, страна!"
 10.50 "Сто к одному"
 11.35 Сам себе режиссер
 12.05 "Друзья-II". Телесериал
 12.35 "Золотой ключ"
 12.55 "Комиссар Рекс". Телесериал
 14.00 Вести
 14.20 Детектив "Возвращение Святого Луки"
 16.00 "Международная панорама"
 17.00 "Пресс-клуб"
 18.00 Моя семья
 19.05 "Закон и порядок". Телесериал
 20.00 Вести
 20.20 "Городок. Ретро"
ЯКУТСК
 21.00 Национальной библиотеке РС(Я) - 75 лет
 21.35 Семь дней столицы
 21.45 Правовой канал
 22.15 "Лена-ТВ"
 22.45 "Республика Саха". Видеофильм
 22.55 Любимые мелодии
Канал "Россия"
 23.05 Дневник XXVII-х летних Олимпийских игр
 00.10 Фильм "Увлеченья"

3-я программа Канал "Россия"
 21.00 Комедия "Остин Пауэрс - шпион, который меня соблазнил"

17 сентября, воскресенье

ОРТ
 07.00 Новости
 07.10 На XXVII Олимпийских играх
 08.20 Армейский магазин
 08.50 "Дисней-клуб": "Аладдин"
 09.20 Утренняя звезда
 10.10 "Непутевые заметки"
 10.30 Пока все дома
 11.10 Комедия "Альф"
 11.40 Здоровье
 12.10 Детектив "Сыщик петербургской полиции"
 13.45 Вкусные истории
 13.55 На XXVII Олимпийских играх.
 15.00 Новости
 15.10 Сериал "Горец"
 16.00 Семь бед - один ответ
 16.20 "Дисней-клуб": "101 далматинец"
 16.50 "Дисней-клуб": "Новые приключения Винни-Пуха"
 17.15 "Чтобы помнили..."
 18.00 Новости (с сурдопереводом)
 18.15 "Смехопанорама"
 18.45 "Ералаш"
 19.00 Фильм "Невероятные приключения итальянцев в России"
 21.00 Авторская программа Сергея Доренко
 21.50 Погода
 21.55 Дневник XXVII Олимпийских игр
 22.05 Боевик "Глория"
 00.05 Мелодрама "Поворотный пункт"

РТР
Канал "Россия"
 07.30 Мультфильмы
 08.00 Олимпиада - 2000
 10.00 "Доброе утро, страна!"
 10.30 "Аншлаг" и К Якутск
 11.30 "Кылыһах" Канал "Россия"
 12.00 Русское лото
 12.40 Федерация
 13.15 Парламентский час
 14.00 Вести
 14.20 Диалоги о животных
 15.10 "Планета Земля"
 16.00 Олимпиада - 2000
 18.00 Сам себе режиссер
 18.30 Сериал "Маросейка 12"
 20.00 Зеркало
ЯКУТСК
 20.55 "Добрый вечер, Якутск!"
 21.35 Видеозарисовка
Канал "Россия"
 21.50 Фильм "Заказанный убийца"
 23.40 Дневник XXVII-х летних Олимпийских игр
 00.45 Комедия "Черные бароны"

3-я программа Канал "Россия"
 11.30 "Городок"
 20.55 Всероссийская лотерея "ТВ БИНГО ШОУ"

БУЛЧУТТАР, КЭЛЭН ДУОГАБАРДАҢЫН

Булчуттар уонна балык-сыттар Намнааҕы обществолара «Сахабулт» булт хаһайыстыбатын национальной концернын кытары дуогабар оҕорсон любитель-булчуттары түүлээхтииргэ ыгыраар. Булт обществотын чилиэнэ, сыллааҕы усунуоһун төлөөбүт буоллаҕына, улуустааҕы обществога кэлэн дуогабардаһан күндү түүлээҕи бултуон сөп. Онно

бары усулуобуйа оҕоһуллар. Дуогабардаһыт дьонго бултуур саа (кыра калибрдаах нарэзтаах саа, карабин) булчуттар обществоларын ходайыстыбатын милиция отделыттан көнүлүлээх буолуларына бэриллэр. Итини таһынан түүлээх туттарар суотугар бултуур кэмигэр абансанан табаар, ас-үөл бэриллиэн сөп.

Былырын, иллэрээ сыл

нэһиликтэри кэрийэ сылдьан туох да көгүлү, түүлээх тутар бырааба суох дьон булчуттартан түүлээхтиир атыыласпыттара биллэр. Быйыл итинник быһымайгы тахсыа суохтаах. Түүлээҕи тутар быраап булчуттар уонна балыксыттар Нам улууһунааҕы обществоларыгар эрэ көгүллээнэ.

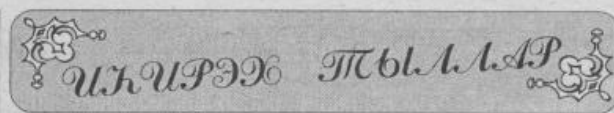
Түүлээх тутуутун сыаната манньык:

тиниг	25 солк.;
кырынаас	50 солк.;
солондо	55 солк.;
андаатар	40 солк.;
книс	1250 солк.;
куобах	10 солк.;
бөдөр	1350 солк.;

бөрө 300 солк.;
кыһыл саһыл 900 солк.;
эһэ сыаната дуогабар быһытынан.

Нэһиликтэр булчуттара! Булт сезона саҕаланара чугаһаата. Дьэ кэргэнгит бюджетыгар эбии киллэриэхтиг баҕарар буоллаххытына булт обществотын кытары кэлэн дуогабардаһыт. Дуогабара суох бултуур дьонго сокуон хараһынан мизэрлэр туттулуохтара, саалара-сэптэрэ былдыһына.

А. НОВОВИЦЫН,
булчуттар уонна балыксыттар обществоларын председателин э.т.

Күндү кэргэммин, ийэбин, балтыбын, эдьийбитин **Маргарита Васильевна ПЕТРОВАНЫ** үйэ аҕардаах үбүлүүгүнэн истинник эҕэрдэлибит. Баҕарабыт уһун дьоллоох олоҕу, бу курдук өрүү үөрэ-көтө сылдьаргар, сүбэ-ама буоларгар. Ыарыы ыалласпатын, кырдьыы кыттыспатын, эн үрдүгэр күн өрүү мичилийэ тыктын!

Кэргэмиз, уолум, убайым, бырааттарым, кийиттэриг, плевмянниктарыг Фрунзеттан, Көбөкөнтөн, Арбынтан, Дьокуускайтан

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Намскому управлению ЖКХ срочно требуется на временную работу бригада ПЛОТНИКОВ.
Оплата по договору.

В связи с наступлением отопительного сезона всем предприятиям и частным потребителям природного газа просим оплатить задолженности в срок до 15 сентября 2000 года.

При неуплате газ не будет подкочлен к отопительному сезону.

ОАО «Ленагаз»

Нам улууһун оскуолаларыгар 2000-2001 үөрэх дьылыгар суһаллык учууталлар наадалар:

1. Улуустааҕы гимназияга - английскай тыл учууталлара
 2. Таастаах ситэтэ суох орто оскуолатыгар английскай тыл учуутала
 3. Хамаҕатта орто оскуолатыгар директоры иитэр үлэҕэ солбуйааччы
 4. Көбөкөн орто оскуолатыгар математика учуутала
 5. II Хомуस्ताах орто оскуолатыгар физика, математика учуутала
 6. Бөтүн орто оскуолатыгар начальнай кылаас учуутала
 7. Хатыҥ Арыы орто оскуолатыгар биология учууталлара
 8. Хатырык орто оскуолатыгар физкультура учууталлара
- Үлэлиэн баҕалаахтар 21-4-08, 21-3-94 эбэтэр үлэ чааһыгар улуус администрациятын дьэтигэр 208 кабинетка билсэргитигэр.

Үөрэх управлениета

Продаем а/м УАЗ 1993 г. выпуска в хорошем состоянии за 30 тыс. руб. Лафет 60 штук за 18 тыс. руб. Обращаться после 18 ч. по тел. 22-7-80.

Молодая семья срочно снимет 1-комн. квартиру в районе «Юбилейный». Чистоту и порядок обеспечиваем. Обр. по тел. 22-2-99 (посредник).

1970 сыллааҕы Хамаҕатта орто оскуолатын бүтэрбит 10 «а», 10 «б» кылаас выпускниктары, 8-9 кылааһынан бүтүтүрүбүтүн, үөрэспит учууталларытын оскуоланы бүтэрбиһит 30 сыллааҕы юбилейнай көрсүһүүгө, балаҕан ыйын 16 к., сарсыарда 11 чааска Хамаҕатта орто оскуолатыгар ыгырабыт. Бэйэбит ыһыккытын, биридди сувенирдаах, биір альбом илиһингэр дьэ кэргэн хаартыскалаах, автобиографиягытын суруйан илдэ кэлэргитигэр сүбэлибит.

Тэрийэр комиссия

Күндүтүк саныыр аҕабыт, тапталлаах эҕэбит үлэ-тыыл ветерана, Чуралчы көһүүтүн кыттылааба, Дьокуускай куорат олохтооҕо НАЗАРОВ Назар Николаевич б.д. балаҕан ыйын 6 күнүгэр уһун ыарахан ыарыттан барытыннан аймахтарбытыгар, билэр дьонноругар диригиник курутууһун туран иһитинэрэбит. Уолаттара, кийиттэрэ, сиэннэрэ	Күндүтүк саныыр күтүөппүтүгэр, кысыптыгыгар, сиэммитигэр тапталлаах аҕалара, эҕэлэрэ үлэ-тыыл ветерана, Чуралчы көһүүтүн кыттылааба, Дьокуускай куорат олохтооҕо НАЗАРОВ Назар Николаевич уһун ыарахан ыарыттан бу күн сириттэн барытыннан дириг кутурбаммытын тиздэбит. Ийэбит Вера Гаврильевна, балтыгыт Наталья
Бииргэ үөрэммит күндүтүк саныыр табарыспытыгар Коля Назаровка, кэргэнгиз, оботугар, бырааттарыгар таптыыр аҕалара, эҕэлэрэ НАЗАРОВ Назар Николаевич ыарахан ыарыттан ылдьан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиздэбит. Нам 10 «в» кыл. бииргэ үөрэммит оболоро	Ыкса ыалбытыгар Назаров П.Н. дьэ кэргэттиригэр таптыыр аҕалара, эҕэлэрэ НАЗАРОВ Назар Николаевич ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиздэбит. Биир дьэбэ олоҕор ыаллара
АПК үлэһиттэрин профсоюзун Нам улууһунааҕы комитета АПК үлэһиттэрин профсоюзун рескомун социальнай страхованига бухгалтера, үлэ-тыыл ветерана, Чуралчы көһүүтүн кыттылааба, Дьокуускай куорат олохтооҕо НАЗАРОВ Назар Николаевич уһун ыарахан ыарыттан күн сириттэн барытыннан оболоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.	Нам улууһунааҕы ИДьО коллектива бэйэтин сотрудиугар Назаров Н.Н. аҕата НАЗАРОВ Назар Николаевич ыарахан ыарыттан өлбүтүгэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.
Күндү үөрэнээччим, бырааппыт, убайыт ПРОТОПОВ Егор Игнатьевич соһумардык өлбүтүнэн кэргэнгиз Фаина Исаевнага, оботугар Радага дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Салбантан учуутала Феврония Дмитриевна, Хамаҕаттаттан Ушницкайдар	Выражаем глубокое соболезнование нашей любимой однокласснице Са-шенке по поводу трагической гибели отца ВИНОКУРОВА Александра Иннокентьевича Одноклассники, кл. руководитель

ХОТУГУ СИР ДЬОНУН СААСТАРА

Ученаядар бигэргэтэллэринэн, киһи 120 — 150 сыл олоруон сөп. Ол эрэри кини кылгас олохтоох. Ол биричинитэ араас ыары, стресс, экологическай издээннэр уонна олоҕу сатаан олорбот буолуу.

Төһө да цивилизация итэҕэстээҕин иһин киһи олоҕо уһан иһэр. Римскэй империя дьонун орто саастара 22-кини сабырыйбат этэ. Орто үйэлэргэ киһи олоҕо уһаабыта — 33 сааска тиийбитэ. Пушкин төрөөбүт кэмигэр киһи саастылаахтара 38 сылга дьылы олороллоро. Ааспыт үйэ бүтүүтүгэр, Эйфелево башня өрөгөйдөөхтүк аһыллар кэмигэр, киһи олоҕун уһуна 43 саас этэ.

XX үйэ саҕалананытыгар олох усулуобуйата түспүбүтэ, сорох кутталлаах ыарылары утары дьайыылаах средстволар көстүбүттэрэ. Орто саас уһаабыта. 1930 сылга 50 этэ. Оттон 1998 сылга Сир олохтоохторо 76 саастарыгар тиийбиттэрин кизн тутта бэлиэтээбиттэрэ.

Россия эр дьонноро саастарын уһунунан аан дойдуга 135-с, дьахталлара 100-с миэстэҕэ тураллар. Биһиги дойдутугар орто статистическай эр киһи 60 сааһын да бэлиэтэ-эбэккэ, атын цивилизованнай дойдугар эр дьонноруттан 10 сылынан урутаан, орто дойдуттан барар. Оттон Саха сиригэр киһи олоҕун күүтүллэр уһуна россияскайдааҕар 2 — 3 сылынан кылгас.

Уһун үйэлэни — 80 сааска тиийи, өссө аһара бары — нэһилиннэ сааһынан характеристикатын сүрүн көрдөрүүлэриттэн биридэстэрэ. Ити киһи доруобуйатыттан, социальнай-экономическай фактордартан, бастатан туран, үлэтин усулуобуйатыттан уонна характерыттан, материальнай хааччылытыттан, аһылытын хаачыстыбатыттан, олоҕор усулуобуйатыттан, культурунай таһымчылтан, олоҕун уобараһыттан, ону тэнгэ медицинскэй хааччылы-лыты төһө үрдүгүттэн тутулуктаах.

1.12.1999 сыл туругунан 100 саастарыгар тиийбит, өссө ааспыт ытык кырдьаҕастар республикабыт 12 улуустарыгар олороллор. Итинник 30 аарыма кырдьаҕастаахпыт: Бүлүү уонна Сунтаар улуустарыгар 5-ти, Ньурбага 4, Кэбээйигэ уонна Уус-Алдаҕага 3-түү, Верхоянскайга, Тааттага уонна Дьокуускай куоракка иккилии, Үөһэ Бүлүүгэ, Эдьигээнгэ, Ленскэйгэ уонна Чурапчыга биридди киһи. Бүлүү улууһун олохтооҕо Васильева Матрена Прокопьевна 1891 сыллааха төрөөбүтэ, оттон Ньурба улууһун олохтооҕо Кузьмина Мария Матвеевна эмиз ити сыллааҕы төрүүк кинилэр быйыл 109 саастарын туоллулар. Эр дьоннортон Сунтаар улууһун олохтооҕо 108 саастаах Илларионов Никита Иванович чорбойдо, киһи 1892 сыллааха төрөөбүтэ.

Бу проблема туһунан ордук толорутук «Илин» сурунаал 3 №-тэн Валентина Кириллина уонна Юлия Прокопьева «Саха сирин уһун үйэлээхтэрэ» ыстатыйаларыттан билиэхтигэр сөп.

Төрөөбүт сылларынан төһө уһундук олоруохтарай.

	Российскай Федерацияга	Саха сиригэр
1981-1982 иккиэн эр дьон	68	63,8
дьяхталлар	62	58,7
1984-1985 иккиэн эр дьон	73,5	69,5
дьяхталлар	68,1	66,4
1989-1990 иккиэн эр дьон	62,3	61,8
дьяхталлар	73,3	71,4
1989-1990 иккиэн эр дьон	69,4	66,9
дьяхталлар	64	62,5
1990-1991 иккиэн эр дьон	74,4	71,5
дьяхталлар	69	66,6
1992 иккиэн эр дьон	63,5	62
дьяхталлар	74,3	71,3
1992 иккиэн эр дьон	67,9	64,7
дьяхталлар	62	59,3
1993 иккиэн эр дьон	73,8	70,8
дьяхталлар	65,1	63,6
1993 иккиэн эр дьон	58,9	58,2
дьяхталлар	71,9	70
1994 иккиэн эр дьон	64,2	62,2
дьяхталлар	57,3	56,5
1995 иккиэн эр дьон	71,1	69,1
дьяхталлар	64,6	62,7
1995 иккиэн эр дьон	58,3	57
дьяхталлар	71,7	69,4
1996 иккиэн эр дьон	65,2	63,1
дьяхталлар	59,6	58,2
1996 иккиэн эр дьон	72,7	69,9

СР Госкомстатын дааннайдары.
«ЛиФ на севере» № 33 2000 с.

Кытарары кыыныаама, былаҕайга былдьатыма

МЕСЯЧНИК БИЛЭРИЛИННЭ

Саха сирин правительствотын атырдыах ыйын 21 күнүнээҕи 02-369 нүөмэрдээх дьаһалынан балаҕан ыйын 13 күнүттэн алтынньы 13 күнүгэр диэри баһаартан харыстаныы ыйа ытыллар. Маныаха көрөр контуруоллуур органнар маассага кизиник тэнийэр средстволар бэрэстэбиитэллэрин кытта кыстыкка тыын суолталана улахан, кыра котельнайдарынан, оҕо-уруу, киһи-сүөһү хотон тоҕуруйар сүрүн тутууларынан, сыаналаах табаар хараллар, түмүллэр түөлбэлэринэн сылдьан бэрэбиэркэлэри ыгытаахтар.

Государственной баһаарынай сулуспа ирдэбиллэрин ситэрэн сөргүтүнүүгө көһүүнүк сыһыаннаһыттан атырдыах ыйын 27 күнүгэр Москвага Останкино башнятыгар дойдуну бүтүннүү долгунпут баһаар буолла. Улахан нөбүруускара үлэлиир электричество кабелин изоляциялара кэмигэр уларытыллыбатахтарыттан замыканиелаан умайы тахсыбыт. Ити түмүгэр үс киһи өллө, өтөрүнэн оһоруллубат хоромньу оҕоһулунна. Россия правительствота телевидениены чөлүгэр түһэрэргэ маннайгы сүһүөх көмө быһыытынан 16,78 мөл. солк. сумалаах үбү биэрдэ.

Билигин үгүс уопсай тутуулар оттулла иликтэринэн электричество прибордарынан дьэни сылыты дэлэйдэ. Маныаха болҕомто эрэйиллэр, электропредохранителлэр үчүгүйдик үлэлиир буолуулары ситиһилиэхтээх.

И. КОЛПАШНИКОВ,
Намнааҕы баһаартан быһыыһыт этэрээт начальнига

КӨМУСКЭЛ ӨРӨҢҮЙБЭТ

Атырдыах ыйын 27 күнүгэр Намна Чернышевская уул. 52 нүөмэригэр олоҕор Федоровтар дьэлиэригэр электропровод замыканиелаан умайы буолбута. Дьолго эрдэ көрөннөр, көмө ыгыран быһыанналар. Балаҕан ыйын 1 күнүгэр улууска бэрээдэги араҕаччылыыр дьуһурунай көмөлөөһөччүтэ милиция младшай сержана Д.П. Данилов I Хомуस्ताаха М. Аммосов аатынан уулусса 66 нүөмэрин бастагы квартираны баһаарынай туругун бэрэбиэркэлэ-эбитэ. Хаһаайка Сивцева С.Н. электроцитигэр предохранителлин бириһипэ быһаарынан солбуйбутун иһин быраабы кэһии административнай боротокуолун толордо.

Быйыл хаста да төхтөрүөн, хатыланан «Вихрь-Анти-террор» операциялар ытыллыһылар. Онуоха баһаарынай охрана уонна ИДьМ үлэһиттэринэн былаан быһыытынан олоҕор дьэлиэри, уопсайдары көрүү күүһүрдүллүбүтэ туһалаах сабыдыалланна. Былырын 8 ый түмүгүнэн улуус нэһилиннээлээх пууннарыгар 24 баһаар турбут буолла-ҕына, быйыл ити кэрчик кэмгэ 198 түбэлтэ бэлиэтэннэ. Ол иһигэр электричествовоттан 5-төн 3-кэ диэри түстэ.

Л. МОСКВИТИНА,
Баһаарынай инспекция инспектора, ис сулууста лейтенанта

БИРИЭМИЙЭЛЭННЭ

«Саха-Азия оҕолоро» ооньчуларга министр Назаров С.Н. дьаһалынан ИДьМ отделлара көмөлөстүлэр. Биһиги улуустан 15 сотрудник командировкаламыта. Кинилэр ортолоругар государственнай баһаарынай надзор инспекциятын начальнига, ис сулууста ыстаарсай лейтенанта О.П. Винокуров уопсускайтыттан ыгырыллан ытыллыбыта. Кини бу эппиэттээх дуоһунаса соторутааҕыта аһаммыта. Сулуоспаны күүһүрдэ калбиттэр күнүскү өттүгэр сыһына түһэн баран аһаммыт учаастактарынан уонна постарынан түүннэри үргүлдьү дьуһурунайдаабыттар. Ол түмүгэр күрэхтэһии кэмигэр Дьокуускайга буруйу оҕоруу таһыма 35,7 бырыһыан намтатыллыбыт. Атырдыах ыйын 5 күнүттэн 13 күнүгэр диэри куоракка 97 буруй оҕоһуллубуттунан 55-һэ тутта «ити суолунан» ирдэнэн арыллы-быт. Арыгыны атылааһын хаарчахаммытын үрдүнэн 522 итирик вытрезвительгэ киллэриллбиттэр.

Оттон оҕо-уруу хойуутук тоҕурууһар сирдэригэр, үгүс ахсааннаах ылдыгыттар хоно-өрүүр түөлбэлэригэр хан-нык да көһүтүллүбэтэх быһылааннар таһаарыллыбатах-тар. Биһиги киһибит кэккэ коллегаларын кытта республика-катааҕы управление начальнига И.Я. Готовцев бирикээһинэн тутуулар баһаарынай туруктарын көрүүгэ уонна бэрээдэги араҕаччылааһынга активнайдык кыттыбытын иһин харчынан бириэмийэлэннэ.

А. НОВОГОРОДОВ

РЕДАКТОРЫ СОЛБ. Г. К. ЭВЕРСТОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21496; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционная издательская система — 21141

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тугуууну контуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар регистрацилам-мыт нүөмэрэ — **И 0085.**
Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьэбит аадырыһын чопчу ыйыт. Автор этэрэ хаһыат санаатын мэлдьи биһир буолбат.
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай ул. 1.
E-mail: editor62@sakha.ru

Талыһына уонна таһыһына «Энсиэли» хаһыат редакционнай-издательскай систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэннэ, Орджоникидзе ул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис. Индекс — 54889. Тираһа — 2116. Бэчээккэ илии баттанна — 12:00 ч. 8.09.2000 Сахааһын №-рэ — 103

3
М В Д
Российской Федерации

ГЛАВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ
ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

г. Санкт-Петербурга
и Ленинградской области

ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЦЕНТР

191194, Санкт-Петербург, Литейный пр., 4

24.02.95 № 35/14-2-У-23

На № _____ от _____

Выдается один раз,
пользоваться копиями

СПРАВКА

о признании пострадавшим
от политической репрессии

ф. и. о. ТАСКУ ЭЛЬВИ ДАВЫДОВНА

1939 года рождения, уроженец(ка) с. Кузьмолово Парголово р-на
Ленинградской обл.

является сыном, дочью Мартыновой Анны Николаевны 1914 г. рождения

_____, который(ая) в административном порядке был(а) выслан(а)
по решению Военного Совета Ленинградского фронта от 20 марта 1942 года
по национальному признаку.

На основании ст. 2¹ Закона РФ от 18 октября 1991 года «О реабилитации жертв поли-
тических репрессий» заключением ГУВД Санкт-Петербурга и Ленинградской области
от 24 февраля 1995 года

ф. и. о. ТАСКУ ЭЛЬВИ ДАВЫДОВНА
признан(а) пострадавшим(ей) от политической репрессии.

Зак
И.О. Начальник *ФИЦ*

М.И. Закревский
М.И. Закревский